

Nr 962

Av herr Gustafsson, Nils-Eric, och herr Olsson, Erik, om åtgärder mot trafikolyckor förorsakade av renar.

(Lika lydande med motion nr 1139 i Andra kammaren)

En av samernas huvudnäringar är renskötelsen. Genom regleringar av vattendrag och andra åtgärder har samernas hävdvunna rättigheter kringskurits i olika avseenden. Den enskildes frihet har måst underkastas en inskränkning till förmån för allmänintresset.

I det moderna samhället har de renskötande samerna onekligen många svårigheter att övervinna. Berättigad hänsyn bör på allt sätt visas utövarna av denna näring. Detta får dock icke utesluta att renskötelsen så långt det är möjligt anpassas till de krav som det moderna samhället ställer. Samernas näringsutövning kontra trafiksäkerheten på våra vägar är härvidlag en brännande fråga.

I vissa trakter finns renar året om, på andra håll vistas de endast vissa perioder. Årligen inträffar åtskilliga trafikolyckor med renar inblandade. Den påkörda renen blir i allmänhet så svårt skadad att den måste avlivas. Bilisten och övriga passagerare i fordonet kommer i allmänhet lindrigt undan, men det finns exempel på mycket allvarliga personskador vid sådana olyckor. De materiella skadorna kan variera mellan en krossad lykta och en totalförstörd bil.

Renägaren synes för närvarande sakna skyldighet att genom viltvarningsmärke med eventuell tillsatsskylt med »Renar x km» göra trafikanterna uppmärksamma på renfaran. Beträffande ersättningsfrågorna synes rättsläget vara att bilisten får svara för alla kostnader, ersätta renens värde, bekosta reparationen av fordonet samt ta emot eventuella skadeståndsanspråk från passagerarna i bilen. Om bilisten har s. k. helförsäkring kostar honom en allvarligare olycka med påkörd ren självrisk 400 kronor samt eventuell bonusförlust. Har han endast trafikförsäkring, kan olyckan bli betydligt mera kostsam. Bilisten synes i de skisserade fallen vara helt oskyddad i rättsligt avseende.

I jämförelse med vad som gäller vid trafikolyckor då tamboskap påkörts råder en avsevärd rättsskillnad. Tamboskap skall enligt lag hållas inom stängsel så att de inte kommer ut på allmän väg. När tamboskap av någon

anledning vistas på allmän väg har ägaren skyldighet att på ett effektivt sätt sörja för att vägfarande i god tid varnas för faran.

Skillnaden i rättsläget uppleves av många som stötande för det allmänna rättsmedvetandet. Skadeståndsfrågorna vid renolyckor borde kunna lösas på ett mera rättvist sätt. En tänkbar möjlighet vore att varje renägare skulle ha skyldighet att ha sina djur ansvarighetsförsäkrade. En annan och måhända lämpligare väg vore tillskapandet av en renskadefond.

Vägtrafiken ökar alltmer. Stora ansträngningar görs för att förebygga trafikolyckor. Renskötseln kan inte stå oberörd av denna utveckling. Vissa försök har redan gjorts med renhjordar inom stängsel, när betestillgången varit så knapp att foder måst tillföras betesområdet. Det torde emellertid vara att kräva för mycket om man begärde att stängselskyldigheten utsträcktes att gälla rennäringen totalt.

Det bör dock allvarligt övervägas vilka andra åtgärder som, i fråga om renfaran på våra vägar, kan göras i förbättrande syfte.

Med hänsyn till att 1964 års rennäringssakkunigas förslag nu beredes inom Kungl. Maj:ts kansli avstår vi för närvarande från yrkande i avseende på ersättningsfrågorna.

I fråga om trafiksäkerhetsaspekten på frågan hemställer vi dock,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära skyndsamt utredning och förslag rörande förbättringen av trafiksäkerheten med avseende å renfaran på våra vägar.

Stockholm den 28 januari 1970

Nils-Eric Gustafsson (cp)

Erik Olsson (s)
